

5. Shebanina, O., Yehorova, M. Prospects of investing in ecological agricultural production as a factor of agricultural products competitiveness. Growth and competitiveness factors of the agri-food sector in Poland and Ukraine against the background of global trends, Kyiv-Warsaw: NUFT, NRI-IAFE, CSR, 2013, P. 299–309.

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВ

*Шершенюк О.М., к.е.н., доцент
Петрик А.В.*

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

В умовах ринкової економіки функціонування і розвиток промислових підприємств значною мірою обумовлені спроможністю розробляти та реалізовувати на ринку інновації. Різні підприємства мають різний рівень інноваційної спроможності, який, у свою чергу, впливає на проходження інноваційних процесів та здатність конкурувати з іншими підприємствами.

В економічній літературі існує безліч підходів до трактування такого поняття, як інноваційна спроможність підприємства. Федірко О.А. стверджує, що інноваційна спроможність – це здатність науково-технічної, освітньої та інформаційної інфраструктури інноваційної діяльності в країні забезпечити сталий процес створення, поширення та виробничого використання потоку нових знань і технологій у межах відповідної системи державного регулювання фінансових ресурсів [1]. Янковський К. розглядає інноваційну спроможність підприємства як готовність сприймати й адаптувати нові технології, а Ф. Янсен – як ступінь готовності підприємства розробляти та реалізувати інноваційні проекти. Такі вчені, як С.І. Мельник [2], І.В. Федулова [3], А.А. Голубенко [4] вважають що комплексною характеристикою спроможності підприємства до інноваційної діяльності є його інноваційний потенціал.

Інноваційна діяльність є основою розвитку економіки. Водночас, інноваційні процеси в економіці України не набули вагомих масштабів. Кількість підприємств, що впроваджують інновації, зменшується з кожним роком і становить в середньому 13-15%, що менше в 3-4 рази, ніж в інноваційно розвинених економіках. Це підтверджує тезу про те, що в умовах трансформаційної економіки України активізація інноваційного розвитку потребує пошуку ефективних рішень щодо регулювання інноваційної діяльності із застосуванням науково обґрунтованих методів управління.

Функціонування підприємств в умовах ринку диктує необхідність постійного поновлення продукції, впровадження нових методів управління та сучасних технологій. При цьому можливості підприємств у реалізації інновацій істотно розрізняються.

Інноваційна діяльність, як правило, тривала в часі і припускає чітке бачення перспективи. Формування напрямків цієї діяльності з урахуванням перспективи являє собою процес розробки інноваційної стратегії. Стратегічне

управління інноваціями вирішує питання планування та реалізації інноваційних проєктів, розрахованих на значний якісний стрибок у виробничому чи соціальному середовищі підприємства.

Спроможність підприємства до здійснення інноваційної діяльності починається з відповіді на питання: «Чи повинно підприємство взагалі прямувати до власних інновацій?» Свідома відмова від інновацій для деяких підприємств уже сама по собі є стратегічним рішенням. Тому спроможність підприємства до інноваційного розвитку починається, на наш погляд, з усвідомлення необхідності інноваційного розвитку. Якщо відповідь на поставлене питання позитивна, наступним етапом буде формування стратегічних цілей інноваційної діяльності. Якщо аналіз ринку та конкурентів підтвердить необхідність інноваційного розвитку, підприємство може визначати стратегічні напрямки своєї інноваційної діяльності. Орієнтацію підприємства на інноваційний шлях розвитку можна визначити шляхом аналізу спроможності, можливості й готовності підприємства до інноваційної діяльності.

Спроможність підприємства до інноваційного розвитку визначається інноваційним потенціалом підприємства, тобто його спроможністю реалізовувати інновації у межах обраного стратегічного напрямку розвитку.

Елементами інноваційного потенціалу підприємства є його матеріально-технічні, фінансові, організаційні та кадрові можливості, що дозволяють підприємству займатися інноваційною діяльністю. Найбільш важливою складовою інноваційного потенціалу підприємства є його ресурсне, насамперед, фінансове забезпечення. Саме цей фактор, на наш погляд, є визначальним при виборі стратегії інноваційного розвитку підприємства. При цьому враховується не тільки можливість здійснення ризикованих капіталовкладень в інноваційну діяльність, але й можливість їхньої швидкої мобілізації для реалізації інноваційних програм.

Здійснення інноваційної діяльності забезпечує підприємствам можливість виживати і зростати в умовах ринкової економіки. Проте можливості підприємств здійснювати інноваційну діяльність значно відрізняються. Реалізація інноваційно-інвестиційної стратегії – складний і тривалий процес, що вимагає поетапного підходу до його формування. Вибір інноваційно-інвестиційної стратегії підприємства визначається низкою факторів, які дозволяють оцінювати готовність підприємства до реалізації стратегічного напрямку інноваційної діяльності.

Література:

1. Федірко О. А. Національна інноваційна система як об'єкт державної інноваційної політики. *Міжнародна економічна політика: науковий журнал*. К.: КНЕУ. 2007. № 6. С. 63–88.

2. Мельник С. І. Оцінка складових формування інноваційного потенціалу підприємства. *Економічні науки: Вісник Хмельницького національного університету*. 2010. №5 (3). С. 103–107.

3. Федулова І.В. Теоретичне обґрунтування сутності інноваційного потенціалу. *Економічні науки: Вісник Житомирського Державного технічного університету*. 2009. №1 (47). С. 210–214.

4. Голубенко А. А. Анализ возможностей инновационного развития в процессе формирования стратегических направлений инновационной деятельности предприятия. *Економіка промисловості*. Донецьк: Інститут економіки промисловості НАН України, 2002. №2 (16). С. 80–84.

АКЦІОНЕРНІ ТОВАРИСТВА В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

*Янковська В.А., к.е.н., доцент,
Харківський інститут ПрАТ «ВНЗ «МАУП»*

Акціонерні товариства в Україні є досить поширеною формою господарювання, яка є вдалою формою для залучення капіталу та розподілу відповідальності за результати діяльності між акціонерами, а також створюють найбільшу частину ВВП в Україні. На сьогодні акціонерні товариства є засобом побудови ефективної господарської системи, яка базується на недержавних формах суспільної відповідальності.

Проводячи аналіз розвитку акціонерних товариств як економіко-правової конституції можна стверджувати, що корпоративна приватна власність є домінуючою як найбільш ефективна з погляду залучення вкладень капіталу, можливостей використання найновіших методів управління та вдосконалення трудових відносин.

За останні роки в Україні можна спостерігати деякі проблеми стосовно створення та діяльності акціонерних товариств, серед яких можна виділити: реорганізацію акціонерних товариств в інші організаційно-правові форми; негативні зміни у законодавстві; тенденції до зменшення кількості товариств; подвійне оподаткування; інформаційна асиметрія між управлінцями товариства та власниками, що призводить до зловживання з боку перших.

У зв'язку із змінами у законодавстві України можна побачити результат, якщо розглянути статистику кількості акціонерних товариств в Україні у період з 1 січня 2016 року до 1 січня 2019 року (таблиця 1).

Таблиця 1 – Кількість акціонерних товариств в Україні

Кількість акціонерних товариств в Україні	на 1 січня 2019 року	на 1 січня 2018 року	на 1 січня 2017 року	на 1 січня 2016 року
Акціонерні товариства,	14310	14710	15206	15571
з них:				
публічне акціонерне товариство	1723	2186	3122	4149
приватне акціонерне товариство	5304	5076	4348	3486

Як бачимо з таблиці 1, кількість акціонерних товариств поступово зменшується. Так, за визначений період, з 2016 по 2019 роки, кількість акціонерних товариств зменшилася на 1261. Причинами таких наслідків є